

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Соціальна відповідальність бізнесу»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр
Спеціальність **051 Економіка**
Освітня програма **«Економіка підприємства»**
Рік навчання **2023 – 2024, семестр 4**
Форма навчання **денна**
Кількість кредитів ЄКТС **5**
Мова викладання **українська**

Лектор курсу

Контактна інформація
лектора (e-mail)

Сторінка курсу в eLearn

д.е.н., проф. Єрмаков Олександр Юхимович
к.е.н., доц. Нагорний Віталій Володимирович
навчальний корпус № 10, кімната 405, 407
ermakovou@ukr.net ouermakov@gmail.com
nagornyvitaliy@gmail.com
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1034>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

(до 1000 друкованих знаків)

Завдання, цілі та опис занять: а) ознайомити студентів з основами корпоративної відповідальності; б) формування підприємницької позиції, орієнтованої на економічні, соціальні та екологічні аспекти; с) розвиток базових навичок самостійного прийняття рішень / вирішення проблем на основі принципів етики та відповідальності в житті та бізнесі.

Набуття компетентностей:

1. Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

2. загальні компетентності:

• ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільства та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

- ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.
- ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

3. фахові (спеціальні) компетентності:

- СК 1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- на міжнародному рівнях.
- СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.
- СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.

- СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.
- СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.
- СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.
- СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

Програмні результати навчання (ПРН):

1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів і колективу.

2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.

8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

14. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

20. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами.

21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.

23. Показувати і навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.

24. Демонструвати і здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, поваги до різноманіття думок, індивідуальних та міжкультурних відмінностей людей.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1 семестр				
Модуль 1 / Модуль 2				
Тема 1 Соціальна відповідальність як чинник стійкого розвитку	3/3	Знання - знати та розуміти: 1. закономірності та наслідки ведення відповідальної людської справи, а також принципи створення та розвитку індивідуального підприємництва, включаючи етику;	Здача наукових робіт, розробка власних ідей проектів. Написання тестів, ессе, підготовка презентацій	Письмовий іспит (ефекти: 1,2,3,4), оцінювання лекцій під час занять (ефекти: 2,3,4,5)
Тема 2 Соціальна відповідальність людини, держави та суспільства	3/3			
Тема 3 Організаційно-економічне забезпечення управління КСВ	3/3			

Тема 4 Формування відносин роботодавців із працівниками на засадах соціальної відповідальності	3/3	2. Економічні, фінансові, соціальні, правові, етичні, екологічні умови ведення бізнесу; Навички – буде вміти: 3. Аналізувати, оцінювати та інтерпретувати економічні явища, бути відповідальним чи безвідповідальним аспектом ведення бізнесу - вказувати їх вплив та давати рекомендації щодо економічної політики; 4. Самостійно доповнювати та вдосконалювати набуті економічні знання та професійні навички - етика та економіка, дослідницький підхід до етичних дилем Компетенції – буде готовий: 5. Проводити професійну діяльність етично / відповідально, забезпечуючи повагу до досягнень та традицій професії	виступів, Розв'язання ситуаційних вправ та задач. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	
Тема 5 Формування відносин бізнесу із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності	3/3			
Тема 6 Екологічна компонента соціальної відповідальності	3/3			
Тема 7 Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної відповідальності	3/3			
Тема 8 Моніторинг корпоративної соціальної відповідальності	3/3			
Тема 9 Оцінювання ефективності соціальної відповідальності	3/3			
Тема 10 Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні	3/3			
	30/30			
Всього за 1 семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перекладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Рекомендовані джерела інформації

Основна

1. Гурочкіна В. В., Кравченко Л. В. Стратегічний аналіз корпоративної соціальної відповідальності промислових підприємств. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2018. № 3, т. 3. С. 198–205. Внесок українського бізнесу в реалізацію Україною Цілей сталого розвитку 2016-2020 р.р. URL: <https://csr-ukraine.org/research/vnesok-ukrainskogo-biznesu-sdg/>.
2. Гусєва О.Ю., Воскобоева О.В., Хлевицька Т.Б. Соціальна відповідальність бізнесу: навчальний посібник. Київ. Державний університет телекомунікацій, 2020. 222 с.
3. ДСТУ ISO 14001: 2006. Системи екологічного керування. Вимоги та настанови щодо застосування.
4. ДСТУ ISO 14001-97. Системи управління навколишнім середовищем. Склад та опис елементів і настанови щодо застосування.
5. ДСТУ ISO 14004: 2006. Системи екологічного управління. Загальні настанови щодо принципів, систем та засобів забезпечування.
6. ДСТУ ISO 26000:2019 Настанови щодо соціальної відповідальності (ISO 26000:2010, IDT) URL:http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=87921.
7. Індекс прозорості сайтів українських компаній 2017. Укладачі: Зінченко А., Резнік Н., Саприкіна М. К.: Видавництво «Юстон», 2018. 28 с.
8. Індекс прозорості Компаній України 2019. К.: 2020. 64с.
9. Єрмаков О. Ю. Соціальна відповідальність : навч. посіб. К.: Компрінт, 2015. 191 с.
10. Конспект лекцій з дисципліни Соціальна відповідальність. Уклад. І.А. Юр'єва. Харків: НТУ - ХП, 2016. 118 с.
11. Охріменко О.О., Іванова Т.В. Соціальна відповідальність. Навч. посіб. Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут». 2015. 180 с.
12. Підприємництво в епоху глобальних трансформацій: виклики та перспективи розвитку : монографія. [П. В. Пашко, Л. Л. Лазебник, Ю. В. Кіндзерський, В. В. Гурочкіна та ін.] ; за ред. П. В. Пашка та Л. Л. Лазебник ; Університет державної фіскальної служби України. Ірпінь : вид.-поліграф. центр Університету ДФС України, 2019. 476 с. (Серія «Податкова та митна справа в Україні», т. 133). Підрозділ 1.3. С. 47–59.
13. CSR Practices in Ukraine 2012. under the editorship of M. A. Saprykina; Centre for CSR Development. Kyiv, 2012, 126 pages
14. Практики КСВ в Україні 2019. Під ред. Саприкіної М.; Центр «Розвиток КСВ». К.: 2019. 152 с.
15. CSR development in Ukraine: 2010–2018. Originated by: Zinchenko A., Saprykina M. Kyiv: Printing House 'Yuston', 2017. 52 pages.
16. SDG Compass: Посібник для досягнення Цілей Сталого Розвитку в сфері бізнесу URL: http://csr-ua.info/csr-ukraine/wp-content/uploads/2016/09/2016-09-15_SDG_Compas_Guide_2015_ukr_web.pdf.
17. Nahorny, V., Tiurina, A., Ruban, O., Khletytska, T., & Litvinov, V. Corporate social responsibility in modern transnational corporations. Amazonia Investiga, (2022). 11(53), 111-121. URL: <https://doi.org/10.34069/AI/2022.53.05.11>.
18. Tiurina, A., Nahorny, V., Ruban, O., Tymoshenko, M., Vedenieiev, V., & Terentieva, N. Problems and Prospects of Human Capital Development in Post-Industrial Society. Postmodern Openings, (2022). 13(3), 412-424. <https://doi.org/10.18662/po/13.3/497>.

Додаткова

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року № 436 IV; зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.
2. Звіт за результатами II Національного Форуму «Бізнес і університети: трансформація освіти» укладач звіту: Янковська О. за редакцією: Саприкіної М. 2015р.
3. Звіт за результатами III Національного Форуму «Бізнес і університети: трансформація освіти» (22-23 жовтня 2015р). Укладач звіту: Янковська О., Зінченко А. За редакцією: Саприкіної М. К., 2015 р.

4. Конвенція ЄЕК ООН «Про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з екологічних питань (Орхуська конвенція). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_015#Text
5. Навчальна програма «Корпоративна соціальна відповідальність у конфліктні часи: етичні дилеми для бізнесу» Центр «Розвиток КСВ», 2015 р. URL: www.csr-ukraine.org.
6. Глобальний договір ООН (UN Global Compact, 2000) URL: www.globalcompact.org.ua.
7. Загальна декларація прав людини: Прийнята і проголошена резолюцією Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 року. Офіційний вісник України від 15.12.2008 №93. С. 89 - 310. URL: http://zakonl.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_015.
8. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права. URL: <http://zakonl.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.
9. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права. URL: <http://zakonl.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.
10. Міжнародна організація праці: Конвенції та рекомендації, ухвалені міжнародною організацією праці. Женева: МБП, 1999. У 2 т. 242 с.

Інформаційні ресурси

1. «Круглий стол в КО» (Caux Round Table) URL: www.cauxroundtable.org.
2. Глобальна ініціатива відповідального лідерства (Global Responsible Leadership Initiative — GRLI) URL: www.grli.org.
3. Європейська академія бізнесу і суспільства (European Academy for Business and Society — EABIS) URL: www.eabis.org.
4. Європейська асоціація етики бізнесу (European Business Ethics Network - EBEN) URL: www.eben-net.org.
5. Офіційний сайт Секретаріату мережі Глобального договору в Україні: URL: www.globalcompact.org.ua.
6. International Centre for Corporate Social Responsibility (ICCSR) - URL: www.nottingham.ac.uk/business/ICCSR.
7. Account Ability The Institute of Social and Ethical Accountability URL: www.accountability21.net.
8. Центр розвитку корпоративної соціальної відповідальності (Можливість бути першим) URL: <http://csr-ua.info/csr-ukraine/>.